

Datum

26 november 2020

Ons kenmerk

UIT-1127

Onderwerp

Consultatie wetsvoorstel
investeringsverplichting

Behandeld door

Joost Baak

E-mail

joost.baak@npo.nl

Telefoonnummer

035-677 5696

Bijlagen

-

Kopie aan

-

Geachte heer/mevrouw,

Hoogstaand, waardevol en aantrekkelijk drama- en documentaire-aanbod voor het Nederlandse publiek maakt de publieke omroep al zo'n 65 jaar. Van oudsher is de NPO een aanjager, stimulator en promotor van Nederlands audiovisueel aanbod. De publieke omroepen leveren jaar in jaar uit hoogwaardig kwaliteitsaanbod voor grote en kleine doelgroepen van verschillende samenstelling. Een groot deel van het aanbod van de publieke omroep wordt gemaakt door -en in samenwerking met- onafhankelijke producenten. De Mediawet kent daarvoor ook een bestedingsverplichting bij onafhankelijke producenten als minimum. In de prestatieovereenkomst zijn verder andere afspraken vastgelegd die betrekking hebben op cultureel audiovisueel product. Kortom, de NPO is een niet weg te denken speler als het gaat om investeringen in het Nederlands cultureel audiovisueel product. In de afgelopen jaar verschenen NPO-beleidsnota Publiek drama Spiegel van Nederland wordt dit nog eens onderstreept.

Toch zijn er zorgen vanwege het explosief groeiende aantal van ongekend kapitaalkrachtige buitenlandse spelers die inmiddels op de Nederlandse markt actief zijn. Volgens de Raad voor Cultuur zorgt toetreding van met name internationale spelers voor problemen in de financiering van audiovisueel aanbod van eigen bodem, maar ook voor een beperktere toegankelijkheid en zichtbaarheid van films, series en documentaires waardoor het publieksbereik in een neerwaartse spiraal terecht komt. Een van de aanbevelingen van de Raad om het Nederlands cultureel audiovisueel aanbod (films, series en documentaires) te versterken is om de middelen hiervoor uit de markt te halen door het invoeren van heffingen op aanbieders, zoals ook in een aantal andere lidstaten van de Europese Unie gebeurt.

Wij zijn blij met de aandacht die de zichtbaarheid van het Nederlands cultureel audiovisueel product nu van de wetgever krijgt en steunen de stimuleringsgedachte die ten grondslag ligt aan het conceptwetsvoorstel. Het conceptwetsvoorstel investeringsverplichting voor het Nederlands cultureel audiovisueel product in zijn huidige vorm roept bij ons echter wel een aantal fundamentele vragen op die wij hierbij onder uw aandacht willen brengen.

Wij geloven dat het voorstel in zijn huidige vorm de zichtbaarheid van Nederlands cultureel product eerder zal verminderen dan vergroten. Met een investeringsverplichting bij internationale nieuwkomers wordt niet het bereik van lokale diensten die primair bestaan uit Nederlands product (hierna: "Nederlandse diensten") verbeterd. Het tegenovergestelde is volgens ons het geval.

Ten eerste omdat door het wetsvoorstel naar verwachting de prijs van producties zal stijgen, wat ofwel een versraling ofwel een vermindering van Nederlands aanbod bij Nederlandse diensten tot gevolg zal hebben. Daarnaast ook omdat er een grotere druk ontstaat op

Pagina

2

schaars aanwezig talent. De hoogstbiedende, en dus de meest kapitaalkrachtige, partijen - i.c. de internationale spelers - zullen als winnaar uit de strijd komen.

Wanneer de Nederlandse diensten als gevolg hiervan minder bereik realiseren zal het overige Nederlandse aanbod in deze diensten minder zichtbaar worden en het publieksbereik juist in een neerwaartse spiraal terecht komen.

Datum

26 november 2020

De facto wordt de investeringsregeling hiermee een economische maatregel die de omvang van de productiesector vergroot, maar tegelijk de positie van Nederlandse diensten verzwakt, waardoor de zichtbaarheid van Nederlands product zal verminderen.

Ons kenmerk

UIT-1127

Wij begrijpen niet goed waarom Nederland niet, zoals elders in Europa is gebeurd en zoals de Raad voor Cultuur adviseert, kiest voor een systeem van heffingen en quota en zich aansluit bij de mogelijkheden die de Richtlijn Audiovisuele Mediadiensten op het punt van heffingen biedt. Wanneer door een heffing de productie van Nederlands cultureel audiovisueel product zou worden vergroot en de producties zichtbaar zouden worden gemaakt via Nederlandse diensten die al voor het grootste deel uit Nederlands product bestaan, wordt het doel van het wetsvoorstel wel gehaald. Deze producties versterken dan de diensten die zich primair richten op het Nederlandse publiek.

Tenslotte stellen we vast dat het wetsvoorstel niet van toepassing is op een aantal marktpartijen zoals Youtube, Facebook, RTL en SBS. Voor wat betreft de laatste twee omroepen begrijpen we de argumentatie in de memorie van toelichting: "bijdrage aan Nederlandse audiovisuele producties in brede zin en daarmee aan de Nederlandse audiovisuele sector zodanig groot is, dat er reden is om de investeringsverplichting niet toe te passen op omroepdiensten van deze partijen."

Gelet op het gegeven dat deze argumentatie nog in veel sterkere mate voor de landelijke publieke omroep geldt, zou deze dus eveneens niet onder de verplichting van het wetsvoorstel moeten vallen. Zorgvuldige wetgeving moet er immers voor zorgen dat gelijke gevallen gelijk worden behandeld. Dit betekent dat of zowel commerciële omroep als publieke omroep vallen onder de verplichting van de wet of beide doen dat niet. Gezien aard en bedoeling van de wet en het feit dat beide omroepvormen zorgen voor een aanzienlijke bijdrage aan Nederlands cultureel audiovisueel product behoort de wetgever vanuit het gelijkheidsprincipe geen onderscheid te maken.

In dit verband verwijzen wij ook naar de memorie van toelichting waar deze kort, maar niet overtuigend ingaat op het recht op eigendom. De memorie zegt terecht dat door de investeringsverplichting betrokken aanbieders jaarlijks verplicht worden een beperkt deel van hun relevante omzet te investeren in Nederlands cultureel audiovisueel product. Dit betekent dat zij over dat deel van hun omzet niet meer volledig vrij kunnen beschikken. Een dergelijke beperking zou zijn gelegen in de stimulering van de culturele diversiteit van Nederland op audiovisueel gebied, waaronder diversiteit op het gebied van de Nederlandse en Friese taal. Wij vragen ons af hoe dit gelezen moet worden door partijen die groots investeren in dergelijke producten, Het valt dan des te meer op dat wat betreft de commerciële omroep daar in het wetsvoorstel al rekening mee is gehouden, maar nog niet voor de publieke omroepen.

Indien de publieke omroep wel onder de verplichting van deze wet zou blijven vallen, zou dat materieel voor het Nederlands aanbod geen enkele toegevoegde waarde hebben, maar voor de publieke omroep enkel weer een extra verantwoordingsplicht met zich meebrengen

Pagina

3

en derhalve een onnodige administratieve last.

Het zou daarom beter zijn om deze wet niet van toepassing te laten zijn op de publieke omroep. Zoals dat ook voor regionale publieke omroepen het geval is.

Met vriendelijke groet,

Datum

26 november 2020

Ons kenmerk

UIT-1127

Martijn van Dam
Raad van Bestuur